

Kunstenaarswerkplaatsen

Er zijn er vele. In alle soorten en maten, bekend of onbekend, broedplaatsen, stilteplekken, inspiratiebronnen. Midden in de stad, verscholen achter huizen, hoog op zolders. Ver weg van de ruis van de stad, in de polders of bossen. Op verlaten industrieterreinen. Op plaatsen waarvan wij geen weet hebben. En op al die plekken ontstaan steeds weer kunstwerken. In alle vormen en maten. Figuratief, abstract, digitaal, cross-overs, groots, klein, intiem, heftig, ontroerend. Grenzeloos. Op zoek naar de ruimte buiten het grijpbare.

Iedere kunstenaar heeft een atelier. Fysiek: het atelier als zijn vertrekpunt. Het licht, de klank, de kleuren en het aanwezige materiaal zetten aan tot het scheppen. Noodgedwongen of vrij gekozen voor juist die plek. Tijdelijk of voor langere tijd. In het hoofd: uren stilzitten en dan het hoofd schudden en kijken wat er op tafel valt. Computer, een plek in de tuin. In de buitenlucht: reizen, wandelen, onderzoeken, bezoeken en zwerven. De kunstenaar haalt de wereld naar binnen.

De kunstenaar kiest het atelier dat bij hem past. Het atelier kan dwingend zijn in de vorm of aard, de kunstenaar bepaalt of het leidend is tijdens het proces. De reizende kunstenaar treft op zijn pad zinderende olijfgaarden en neemt die in het hoofd of als schetsen en foto's mee naar het atelier. De aard van het atelier maakt hem niets uit, die mag gerust wisselen, de inspiratie lag immers buiten. De kunstenaar die zich door zijn atelier liet inspireren, zoals Mondriaan die zijn werkruimte inrichtte naar zijn ideaalbeeld. En dan, uit het raam kijkend, starend naar de straten, van daaruit zijn bekendste werk maakte: Victory Boogie Woogie.

De kunstenaar die uren zwijgt en dan met potlood en papier lijnstructuren tekent die hem door het hoofd gingen. Dat een atelier enkel een fraai woord

voor een werkplaats is, wordt niet door iedere kunstenaar letterlijk opgepakt. De steriel witte ruimte die hij nodig heeft om te kunnen schilderen, de chaos die struikelend tot een fraaie installatie leidt. Zal een groot atelier met een kleine deur leiden tot fysiek grootse werken, die in stukken naar buiten gedragen moeten worden? Is bij een klein atelier de beperkte afstand dwingend bij het ontstaan van het kunstwerk?

Ik sprak eens een architect die laat zich inspireren door jonge kunstenaars die net van de kunstacademie afkomen. Hij reist stad en land af voor exposities en door werk van jonge kunstenaars aan te kopen stimuleert hij hen weer in het kunstenaarschap. Hij zegt, "Het atelier is bovenal een spiegel van de ziel. Daar tref je jezelf. Je moet het lef hebben je te concentreren, je op te sluiten. In dat atelier mag je je uiten zoals je bent, zonder taboe, jezelf blootgeven in de meest extreme vorm." Zal het ideale atelier geheel met spiegels behangen zijn?

Tekst: *Patrick Lijdsman*, ©2019
Fotografie: *Marcus Peters* ©2019